

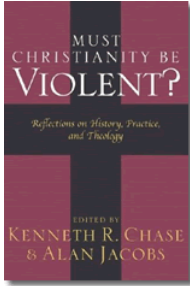
Kitap Tanıtımı ve Tenkitler

Must Christianity Be Violent?
Reflections on History, Practice, and Theology
Kenneth R. Chase ve Alan Jacobs (ed.),

Brazos Press, Grand Rapids, 2003, 256 s.

Son yıllarda din ile terörist şiddet eylemleri arasındaki ilişkiler, genellikle İslam dini bağlamında tartışılırken, batı toplumunda bazen Hristiyanlığın da tarihsel olarak bir şiddet kaynağına dönüştüğünü içeren söylemler kendini göstermektedir.

Bu tür söylemlerin bir örneğini oluşturan ve çok yazarlı bir çalışma olan *Must Christianity Be Violent? Reflections on History, Practice, and Theology*, geçmiş yüzyılları kapsayacak şekilde Hristiyan barış etiğinin uygulanmasını incelemekte ve Hristiyanların bu etikle ne denli uyduştuklarını araştırmaktadır. Yazarlar, Hristiyanlığın şiddet ile olan ilişkisini tarihsel, pratik ve teolojik boyutuyla incelemekte ve haçlı seferleri, Amerika'nın ele geçirilmesi, Amerika'daki kölelik uygulaması ve Hristiyanların diğer din ve milletlere yönelik soykırımlarını ele almaktadırlar. Hristiyanların neden olduğu bu tür tarihsel şiddet uygulamaları tartışıldıktan sonra, "Hristiyanların iyi olanı yapma yerine daha çok zararlı mı oldukları" sorulmaktadır (Noll, s. 79). Nitekim, bu gibi şiddet örneklerinin günümüzün Hristiyan vicdanlarında bir suçluluk duygusu uyandırdığı ve hayretle karşılık bulduğu dile getirilmektedir. Zulüm ve adaletsizlikle ilgili tarihsel gerçeklerin Hristiyanları, inançlarının doğasında bir şiddet güdüsünün bulunduğu şüphesini taşımaya ya da Hristiyan doktrinlerin taraftarlarını mutlaka kurban etmeye, istilaya ve savaşa sürüklediği düşüncesine sürüklemektedir. Yazarla-

152

MİLEL VE NİHAL
inanç- kültür-mitoloji

rın bu ifadeleri, çağdaş Hıristiyan halklarının Hıristiyanlık tarihinin içerdiği şiddet uygulamalarından habersiz olduğunun işareti olarak anlaşılmaktadır.

Kitapta, tarihsel süreç içinde pek çok şiddet uygulamasının sorumlusu olan Hıristiyanların, bu şiddet tavırları ile Hıristiyan teolojisinin şiddete kaynaklık etme ihtimali yüzleştirilmektedir. Teolojik olarak en önemli şiddet örneği olarak Mesih'in çarmıhtaki ölümü kabul edilmiş olmalı ki, Hıristiyanlığın temel inançlarından olan kefarete olma eylemi, reform geleneği doğrultusunda ele alınmaktadır. Kefaretin doğası gereği şiddete değer kattığı söylemlerine karşılık, Mesih'in aslında insanların eliyle cezalandırıldığı, fakat kendisini cezalandıranların affını dileyerek bu eylemin ilahi bir sürece bağlı olduğu ve ahlaki bir ilkeyi yerleştirdiği dile getirilmektedir (Mouw, s. 166). Dünyadaki şiddet eylemlerine karşı Hıristiyan pasif direniş bir zorunluluk olarak önerilen kitapta, bu zorunluluğun savaştan bağımsız bir dünya vaadi nedeniyle değil, fakat savaş dünyasında Mesih'in imanlı öğrencileri olarak Hıristiyanların pasif direnişten başka bir şey yapamamaları gereğine bağlanmaktadır (Hauerwas, s. 181). Böylece Hıristiyan teolojik kaynaklarının şiddete katkı yapmadığı, aksine bağlılarını kendilerine yapılan zulümler karşısında dahi Mesih gibi bağışlayıcı olmaya davet ettiği düşüncesi işlenmektedir.

Tarihsel şiddet suçlarının pek çoğunda Hıristiyanların yer aldığını, bununla birlikte Hıristiyan teolojisinin bağlılarını şiddete değil, adeta Mesih gibi pasifliğe çağırdığını söyleyen kitap, aslında önemli bir sorunu içermektedir. Hıristiyanlığın, şiddet karşıtı söylemlerine rağmen, Hıristiyanların bu güne kadar yaşanmış pek çok insanlık suçuna ortak oldukları yazarlar tarafından ifade edilmektedir. Bu durumda, Hıristiyan öğretilerinin bütün engelleyici söylemlerine rağmen, Hıristiyanların neden olduğu büyük şiddet suçları, bu öğretilerin bağlıları üzerindeki etkisinin zayıflığının işaretleri olmaktadır.

Hakan OLGUN

(Arş. Gör. O.M.Ü., Sos. Bil. Enst.)

